

Planinski Vestnik.

o o o o o o Glasilo o o o o o o

Slovenskega planinskega društva.

Št. 6.

V Ljubljani, junija 1904.

Letnik X.

Slike iz okrilja vrhniške železnice.

(Vrh Sv. treh kraljev.)

Spisal dr. Josip Oblak.

(Konec.)

Mene pa je že dolgo vleklo tja na severozapadno stran od Vrhnik v ono tiho, samotno gorovje. Kolikorkrat sem se ozrl tja v ozadje te pokrajine, vselej se mi je ustavilo oko v nejasni daljavi na komaj razločni cerkvi vrhu zelenih trat. Kmetje so mi dejali, da je ta vrh božja pot Sv. treh kraljev, na specialni karti pa sem našel v oni smeri zaznamenovano točko »Vrh« (886 m) s cerkvijo in vasjo. Daleč, daleč, so mi dejali, je do tja, — mraz, so dejali, je gori tudi po leti in pa dolgčas, da pa se vidijo odtod Benetke in morje... Ker se mi je nekaj takega pravilo pred kakimi 10 leti, ko sem lezel prvič na Krim, tudi o Krimu, tega zdaj nisem več verjel, pa vendar me je vedno z neverjetno silo vleklo gori k Sv. trem kraljem, da bi se prepričal o govorici.

Obrnimo torej svoje korake po oni ravnini proti severozahodu, obkroženi na eni strani od nizkih gričkov, ki nas ločijo od Horjulsko-dobrovske doline in s katerih gledata prijazno v svet v majhni razdalji cerkvi vasic Male in Velike Ligojne, na drugi strani pa od grička sv. Trojice, odrastka tistega gozdnatega hribovja (Zaplane, 809 m), ki meji Podlipsko dolino na tej strani.

Držeč se podnožja tega hribovja, pod katerim leži Stara Vrhnika, zavijemo in se bližamo vhodu v prijazno Podlipsko dolino, ki ji hočemo priti prav do konca, tja, kjer leži v tihem zakotju farna vasica Podlipa. Debeli dve uri korakamo po tej mični, precej široki dolinici zdaj ob šumljajočem potoku, zdaj zopet mimo trat in poljan po lepi, beli, ravni cesti. Ne hiš ne

ljudi ni videti. Le z leve z gosto poraslega brega se smeje doli k nam cerkvica na Kurenu. V dveh urah smo že v Podlipi, ki ne vem, zakaj se tako imenuje. Lip tod okoli ni, da bi te v oči bodle; pa ljubek je ta kraj ob koncu dolinice, tako tihoten, kakor si ga le more želeti, kdor si hoče odpočiti daleč, daleč proč od mesta.

Iz Podlipe gradijo gori ob bregu lepo cesto na Smrečje, ki leži na 715 m visokem širokem sedlu, pravzaprav visoki planoti, odtod pa jo bodo izpeljali skozi Račevsko dolino v Poljansko dolino. To bo zopet nekaj za kolesarje! — seveda samo za navzdol. Mi turisti pa se ognemo te ceste, ki vodi le par sto korakov še po dolini, ter krenemo od nje na levo na dosti krajši pot, ki je odtod zaznamovan, dočim se nova cesta zavije na desno v breg. Mimogrede bodi omenjeno, da se nahaja par korakov v stran od našega pota globelica, iz katere žubori med hladnimi viri tudi gorek virček, ki so ga hoteli baje že izločiti, pa to ne gre brez — denarja, denarja pa bi bilo treba preveč; zato pa ostane ta kotliček najbrže še nedotaknjen v veselje vsem tistim, ki se boje — mrzle vode.

Zdaj pa naprej ob šumljajočem potočku, ki skaklja čez rdečkaste skalice doli od Smrečja sem! Še opazimo ne, kdaj jamemo lesti iz dolinice navzgor med smrečjem in brezovjem, borovci in bukovjem: gozdni zrak nas prevzame, prosteje zadihamo, čas nam poteka brže, in kaj nam je ta pičla urica, ko smo že pri cerkvici v Smrečju, odkoder nam prosto plava pogled nazaj po Podlipski dolini proti Vrhniki, barju, Ljubljani. Smrečje! To ime pristoji vsej bližnji okolici, zlasti pa krajini med Vrhom in to vasico. Krasni smrekovi gozdovi se košatijo vmes, in zdi se nam, da nas doseza že tu iz dalje tisti krepčilni vonj smrekovja, ki nas krepí liki pestra planinska zeljad in hladi kot dih rahle sapice.

Tu gori se snidemo z prej omenjeno, še nerabno široko cesto. Z nekim zadovoljstvom zremo te velikanske ovinke daleč od nas ob desnem bregu Podlipske doline ter jih primerjamo z našo najmanj dvakrat krajšo planinsko potjo, s še večjo naslajo pa gledamo v ta lepi obližnji svet, ki se nam je odprl tu gori.

Ne bom popisoval lepega razgleda s Smrečja, kajti naša pot gre više, odkoder nam bo še prosteje vzplavalo oko nad vso to divno okolico.

Impozantno se nam kaže deloma goli hrib, na katerem počivajo Sv. trije kralji. Majhna valovita, visoka planota, porasla s smrečjem, nas loči od njegovega podnožja; malo doli od našega pota pa se v idilskem zakotju zrcali in skriva Račevsko jezero,

iz katerega izvira Račevski potok; po zložnih strminah hiti odtod naprej ob račevskih tratah po mični dolinici doli proti Dobračevi, ki se v dalji kakih dveh ur tam ob stiku Račevske doline s Poljansko dolino tako lepo kaže z jasno svojo cerkvijo.

To mično Račevsko jezero ob robu smrekovih gozdov ima baje to lastnost, da se pred potresom raztogoti ter jame bučati in šumeti; tako vsaj pripovedujejo. Kalno je in brez rib; včasi izgine hipoma, pa se napolni zopet v šestih urah s šumenjem in bučanjem — Cerkniško jezero v malem! — ter podaje vsej okolici prijetno raznoličnost. Poskušali so, kam ta voda poniceje pod zemljo, in dognali, da ima podzemeljsko zvezo s potokom Soro onostran hriba. Žaganje, ki so ga vrgli v odtekajoče jezero, se je pokazalo v potoku, ki je tudi ob odteku jezera kalno.

V dobri pol uri se povzpemo čez trate in mimo obdelanih njiv, ki pokrivajo vse pobočje, po lepi vozni poti do nekdanjako slovite cerkve Sv. treh kraljev, kjer nas iznenadi ter mahoma očara razgled, tako krasen in obsežen, kakor smo ga navajeni uživati le z vrhov naših gorskih velikanov.

Znamenita je bila nekdanjako cerkev, ena najimenitnejših božjih potov; saj vemo, v koliki časti so bili nekdanjako Sv. trije kralji pri našem ljudstvu, ki je kar trumoma pohajalo v 16. in 17. stoletju v Kelmorajnu daleč tja na Nemško. Tedaj so bili Sv. trije kralji v modi, kajti tudi pobožni romarji imajo svojo modo, zdaj n. pr. cveto božji poti Matere božje. Zakaj so prišli Sv. trije kralji sčasoma ob kredit, ne vem.

Ta cerkev Sv. treh kraljev je bila sezidana konec 17. stoletja, — to kaže vsekana letnica 1698 — baš v onem času, ko je slovela božja pot v Kelmorajnu, in je še zdaj znamenita, dasi ne tako kot prejšnje čase obiskovana božja pot. O Sv. treh kraljih je še danes vera po Slovenskem: Kdor jih časti in se njim v čast posti od prve mladosti, temu pridejo naznaniti tri dni prej njegovo smrt. Zato je dobro, da se jim prikupiš — če se že nisi postil — vsaj na božji poti. Morda pa je le bolje, da se nisi postil, da te vsaj ne pridejo motiti, kakor so prišli tistega Zupančičevega kmeta po noči. To bi jih začudeno gledal morda še bolj nego ta kmet, kadar — Gašpar, Miha, Boltežar

»iz jutrovih dežel so prišli,
na glavi se vsakemu krona blešči.
In Gašpar na palici zvezdo drži,
od nje trije roglji štrlijo...
Velike otlina so njih oči,
na licih mesa ne kože ni
in vanj in vanj strmijo...»

(Oton Zupančič.)

V 18. stoletju — 1785. l. je bila na Vrhu ustanovljena samostojna fara. Drugih zanimivih podatkov o tej fari ni kakor le-ta anekdota, ki mi jo je vljudni g. župnik iz farne kronike povedal. Ob ustanovitvi fare je vlada cesarja Jožefa II. ponudila kmetom, da jim sezida lep nov zvonik iz rezanega kamena, kakršni so v navadi na Krasu radi burje in snega, ki tudi tu gori kvarita ves omet na zidu; — pa so ošabni kmetje odvrnili, da ga lahko sami iz pšenične moke postavijo, oziroma zlepijo, ako hočejo, pa bi še za gospoda fajmoštra ostalo dosti bere. Kako bi danes odgovorili kmetje na tako prijazno ponudbo, si lahko mislimo. Bili so pač nekdanj boljši časi, ko je i kmet nosil glavo pokoncu. Pa še dandanes so vrhovski kmetje premožni, svet tod okoli je jako rodoviten in lepo obdelan; so možakarji med njimi, ki premorejo do 100.000 kron premoženja. Ako še omenim, da so v cerkvi lepi oltarji, kupljeni za cesarja Jožefa II. od kartuzijanskega samostana v Bistri, ki ga je ta slavni vladar razpustil kakor mnogo drugih, sem povedal vse, kar je na farni cerkvi sami zanimivega. Sicer nista niti njen mešani slog niti nje vnanjost kar nič posebno prikupljiva. Naj jo le kmetje malo zlepijo, čeprav z moko — ne bo škodovalo!

Razen čednega župnišča, ki ga je sezidal pred kakimi petimi leti g. župnik Jos. Gregorič, male podrtije, — bivšega farovža, ki se zove zdaj »šola«, in mežnarije nekoliko pod vrhom ni v bližini videti bivališča. Pa kje je fara, kje je vas, kje so farani? boš vprašal. Le-ti so raztreseni doli pod hribom po svojih samotnih, a čednih domovih, odkoder hodijo orat in sejat na pobočje vrha Sv. treh kraljev, ob dušnih potrebah pa prilezejo gori k cerkvi k župniku, ki visoko gori gospodari liki kralj; tu gori pastiruje in poučuje, kajti učitelja ni, on sam je šolski voditelj in učitelj takozvane »šole za silo«. Po zimi pa je češče tudi sam v šoli brez otrok in češče tudi v nedeljo v cerkvi sam opravlja mašo brez kmetov, ki ostanejo lepo doma v zametenih svojih domovih, češ, »saj na Laškem nekje bero maše za tiste, ki ob nedeljah po lojtrah(*) k maši hodijo«.

Tiho je po navadi tod okoli vse, božanstven mir veje po vsej okolici, in marsikdo zanj zavida trikraljskega župnika, ki se ozira sleherni dan z visokega svojega domovja na vse strani sveta ter sleherni dan pregleda malodane celo Kranjsko deželo. Da, ta krasni razgled, ta velikanski okvir, ki oklepa toliko raznobojnih pokrajinskih slik, od snežnobelih glav gorenjske Švice tja do ljubkega, s trto ovenčanega dolenjskega gričevja, čez katero

*) To so krpelje, ki jih navežejo po zimi na črevlje, da laže gazijo sneg.

gledajo v jasnem vremenu odtod dobro vidni Gorjanci, — od najslikovitejših, ostro obrisanih vrhov Karavank in Savinskih planin čez bujno, pestro polje ljubljanske okolice tja do temnih predkraških lesov in do golih, sivih kraških pleš. Oko nam bega okoli na vse strani, išče najbolj znanih, najmarkantnejših točk, da se razpozna. Ustavi se nam pred vsem ob častitem otcu Triglavu, ki se nam krasno v vsem svojem veličastvu predočuje tako blizu, ko da je naš bližnji sosed. Doli od juga sem pa kaže svojo belo glavo kralj Notranjske, mogočni Snežnik, ki ga imenujejo tod okoli Reški vrh. Ves ta svet, ki leži med njima, smo že neštetokrat zrlí z raznih vrhov, le bližnja okolica nam je neznana, le tod se nam je otvoril nov, krasen predel naše domovine. Nebroj še nikdar opaženih cerkvic nam zablesti z dozda neznanih nam gričev, ki se vzdigujejo po tem valovitem svetu med Idrijo, Logatcem, Polhovim Gradcem in Vrhniko, — med njimi pa kraljujejo Sv. trije kralji. Sicer pa v daljavi ista krasna, bajna, vedno nova slika naše domovine, ista sela, iste pestre poljane, isti značilni obrisi, isti čudoviti liki, ki so lastni le našim slovenskim planinam, pred vsem Karavankam, Kamniškim in Julskim Alpam in za temi samo še Tirolskim Dolomitom! In vendar se nam zdi, da še od nikoder nismo zrlí tako lepo Kranjske dežele, da še nikdar niso bili vsi ti velikani, zlasti pa Julske Alpe, tako lepo razvrščeni v tej daljavi pred našimi očmi; zdi se nam, da nam še od nikoder ni tako zanimivo bila razstavljená panorama našega najlepšega sredogorja, Polhograjskih Dolomitov. Le stara naša znanca — Šmarno goro in Sv. Jošta nam zakriva drugo gorovje.

Razgled je pač tako velikanski, da mi ga ni moči dostojno popisati; lahko rečem, da se kosa ta vrh s svojim bližnjim, dasi skoro 400 *m* višjim sosedom Javornikom (1245 *m*), čigar položni hrbet nam zaslanja pogled na Adrijansko morje, tržaški in tržiški zaliv. Javornik je pač edina ovira daljnega razgleda, zato pa tem lepše pregledamo vso Hrušico z njenimi divnimi gozdovi in kraški svet, sredi katerega gospodari sivi Nanos; — le-ta pa le nekako ponižno kuka k nam izza Javornika.

Črez Rakek in Unec, ki ju dobro razločimo v zeleni Unški dolini, tam pod temnimi bregovi cerkniškega Javornika, uzremo majhno svetlo zrcalce, del tajinstvenega jezera, in kadar to zrcalce pod črnimi gozdovi tam doli izgine, ve župnik trikraljski, da je to slavno jezero usahnilo. Pestro se vidi odtod tudi gora Slivnica nad Cerknico. Naprej v daljo pa nam nese pogled črez krasne kraške gozdove, ki se širijo tja črez Križno goro visoko do pobočja impozantnega »Reškega vrha«.

V smeri proti Idriji se dviga malo markantno, precej enolično hribovje kakor greben, in med njim opazimo tudi nekje vrh Magdalenske gore, ki nam pa s tega mesta kar nič ne imponira, dasi baje konkurira, kar se tiče razgleda, z vrhom Sv. treh kraljev. Tu v tem predelu, v tej slikoviti pokrajini med Logatcem, Vrhniko in Idrijo pač odločno dominira vrh Sv. treh kraljev. Središče vse pokrajine pa se nam zde Rovte, ki leže doli pod nami kakor na valoviti zeleni preprogi tako ljubko, tako sanjavo, da takoj sklenemo kreniti v smeri proti ponižnemu gričku, Hlevnemu vrhu, s katerega se smeja pod nami k nam gori edina podružnica fare Vrhovske; odtod pa ni več daleč do Rovt. Nekoliko više od Hlevnega vrha, ki leži v nekakem kotlu, se blesti mično Praprotno brdo z majhno cerkvico v zelenem obrežju, ki spada že pod Rovtarsko faro. Od Rovt naprej čez hribovje v nejasni daljavi pa uzremo visoko logaško polje in Logatec.

Še nadrobneje ne bom popisoval razgleda, saj so besede tudi preslabe, da bi mogle izraziti krasoto tega velikanskega prirodnega prizora, ki ga zna uživati le srce pravega turista.

Ta skrivnostno lepi svet, ki se ti razgrinja tu gori, ta božanstveni mir, ki plove nad vso to okolico, in zopet ta velikanska simfonija, ki jo diha vsa priroda, ta harmonija v vsej sliki nas navda s tiho notranjo zadovoljnostjo in srčno radostjo; neko mirno navdušenje nam lega v dušo, ki trepeče v polsnu, premagana od elementarne sile. Nam je, kakor da zremo velik umotvor, — največji, najpopolnejši umotvor je večno lepa priroda v svojem veličanstvu, in umetnik je tisti, ki jo zna resnično uživati...

Težko je slovo od te imenitne razgledne točke, toda naš sklep je trden in pot do Logatca štiri ure dolga. Po isti poti se vračati pa je zoper načelo pravih turistov in tem se prištevamo tudi mi.

Zbok strmine do Rovt ni posebno daleč. V dobri pol uri si v zložni, lahni usedi, ki se širi med Vrhom in Rovtami, ležečimi gori v bregu; na ta breg se povzpneš zopet v dobri pol uri po zaznamovani poti od kmeta Popita, čigar domačija čepi v prijetni gozdni samoti v dolu pod Vrhom. Seveda moramo dati zdaj slovo slavni vrhniški železnici, kajti v Logatcu počakamo raje manj slavni tržaški vlak, ki potrebuje za najmanj dvakrat tako dolgo pot približno toliko kot vrhniški za svojo.

Ako pa hočeš le na Vrhniko nazaj, potem pa kreni pred Logatcem v stran v smeri proti Vrhniki ter poišči — »lintverna«,

ki se baje plaši v neki luknji med Vrhniko in Logatcem in brizga vodo iz nje, ako vpiješ vanjo ali s palico drezaš v brezno. Tako vsaj pripoveduje naš slavni zgodovinar Valvasor, ki je tudi dober humorist. On je tu iztaknil »ein Wasser seltenen Humeurs« (vodo redkega humorja). To je potok Bela, ki teče vsak dan samo nekaj časa, pa se skrije zopet po zemljo, kar je tudi dognal sam. Tudi lintverna je iskal, pa ga ni našel. Veroval pa že on ni vanj, dasi so mu brumni kmetje okoli Vrhnike zatrjevali s svetim strahom da je prilezel iz tiste šmentane luknje celo mlad lintvern, pa ga je ubilo — pol hriba se je udrlo nanj... Pač pa je mislil Valvasor, da imajo kmetje tod okoli lintverne v — možganih. Da je nekako tako, kaže dejstvo, da še danes kakor ob Valvasorjevi dobi hodijo nekatere »lintvernaste« kmečke ženske, ki imajo poroditi, k temu studentu ter čakajo, kdaj da bo lintvern bruhnil vodo. S to penasto vodo se umijejo ter potem — baje — brez težav porodijo. Tako torej opravlja ta presneti lintvern neposredno tudi službo — babice. Neki Valvasorjev kmet pa je odpravil s pomočjo lintverna tudi svoje — garje . . . Več se pa tudi od lintverna ne more zahtevati!

Za izlet k »lintvernu« ti ne bo žal, toda sčasoma bo malo »dren«. Odtod pa do Vrhnike je še dobri dve uri, nazaj v Logatec pa tudi ne manj. In ako ti vrhniški polž med tem uide, potem lahko čakaš do drugega dne zjutraj, ako te morda Kotnik s svojim parobrodom ne potegne po Ljubljani do Ljubljane.

Ta Kotnikov parobrod je bil svoj čas še slavnejši nego vrhniška železnica, žalibog, da so ga sovražne sile zatrle takoj ob rojstvu. Njegova usoda je prežalostna, pretragična, da bi jo natančneje popisoval. Sicer pa ni bil prvi na Ljubljani, zadnji pa je bil prav gotovo. Neki Krakovec je pred leti — 1840. l. — spustil neko tako zverino v Ljubljano, pa se mu je zarila v blato in ni mogla naprej. No, Kotnikov parobrod še tega ni dosegel, dasi si je mož veliko prizadejal, da bi zopet spravil nekoliko življenja na leno, dolgočasno Ljubljano. Kako živahno življenje je bilo svoj čas na Ljubljani, ne bom popisoval, dosti je, če povem, da si Ljubljančan v tistih lepih starih časih ni mogel misliti nobene prave zabave brez vožnje po Ljubljani, — godba, ples na čolnih in vožnja na Podpeč k Sv. Ani in na Žalostno goro, — to je bilo tedaj nekaj vsakdanjega. In vsaj nekaj tega življenja bi bil baje pričaral nazaj Kotnikov parobrod.

Na Javornik!

Naše domovje kaže prijetno raznoličnost v svojem gorovju in lahko ustreza turistom vseh vrst.

Slovenske gore se ponašajo z visokimi, težko pristopnimi vrhovi, ki posebno mikajo predrznega planinca in ga vabijo, da jih naskoči z vrvjo in cepinom, z derezami in ostro okovano gorsko palico.

Imamo pa tudi pri nas obilico hribov in gora, ki baš ne segajo nebu v oblake, na katere človek dospe lahko v nepodkovanih črevljih. Ti hribje so kakor nalašč ustvarjeni za ono vrsto planincev in hribolazcev, ki nočejo po višavah izpostavljati svojega življenja v nevarnost, ki radi hodijo po zložnih potih. Ti hribje so za prijatelje nižjih gora, na katerih pa morejo uživati prav takšno planinsko veselje, kakor ga uživa vratolomni turist med navpičnimi skalami in čermi.

Prejšnja leta smo se zanimali le bolj za gorske velikane, zadnje čase pa se je ganila neka vrsta ponižnejših planincev, ki obračajo vso svojo pozornost na nižje naše hribe in hočejo tudi tem pomoči do prave veljave. Oklenili so se ti planinci s pravo turistovsko ljubeznijo in gorečnostjo pozabljenega Krima, izlete napravljajo na mični vrh Sv. treh kraljev; pozabi bodo oteli še marsikak slovenski vrh, ki se ne odlikuje baš po višini, ki je pa zanimiv v tem ali onem oziru.

V isto vrsto vrhov kakor Krim, kakor Sv. trije kralji spada tudi Javornik pri Crnem vrhu nad Idrijo. Kakor onadva so tudi tega do danes prezirali planinski krogi.

Kakor Krim zasluži i Javornik, da se začno naši turisti zanimati zanj. Javornik je lahko dostopen, od katerekoli strani greš nanj. Posebno veljavo mu daje krasen, obsežen razgled z njegovega temena. Ta razgled daleko presega razgled s Krima ter z vrha Sv. treh kraljev. Celo kameniti Nanos, ki tako slovi po svojem razgledu, se v tem oziru ne more kosati z Javornikom.

Nočem tu obširneje govoriti o razgledu z Javornika. Opozarjam le, da se z njega pregleda cel venec gora, ki obdajajo našo Kranjsko, da ti z njega plove pogled v daljino Furlansko in Beneško ravnino tja do Beneških planin; velik del kršne Istre leži tu pred tvojimi očmi in lep kos Adrijanskega morja se ti blišči nasproti. Parnike na morju lahko opazuješ s prostimi očmi. Pozabiti ne smemo, da vidimo z Javornika tudi

— — — — — Ljubljano,
mater sinom slavnoznano,
vse dežele čast in kras.

Na ta zanimivi razglednik priredi Idrijska podružnica večji izlet dne 9. in 10. julija (sobota in nedelja) in prav vljudno vabi k udeležbi v prvi vrsti Ljubljancane, pa tudi druge prijatelje planin in gora iz bližnje okolice. Izleta se udeleži tudi Vipavsko - Ajdovska podružnica. Za Ljubljancane je najbolj pripravno, da se odpeljejo dne 9. julija ob 1/2 6. uri zvečer z brzovlakom do Logatca, kjer jih bodo čakali vozovi in popeljali v Crni vrh. Tam bo prijateljski sestanek v gostilni g. župana Ivana Lampeta, kjer se lahko tudi udobno prenoči. Ob dveh zjutraj dne 10. julija se odpravimo na Javornik (pičli dve uri), pridemo pred solnčnim vzhodom gori, si ogledamo razgled, se pozabavamo in odpočijemo ter krenemo nazaj v Crni vrh k obedu.

Iz Crnega vrha odpeljejo zopet goste vozovi v Logatec. Kdor bi bil v soboto zadržan, bi se lahko tudi v nedeljo zjutraj odpeljal v Logatec in šel od tam naravnost na Javornik. A za en dan je ta tura pri sedanjih prometnih občilih po Notranjskem prehuda in prenaporna.

Za jed in pijačo bo v Črnem vrhu vse preskrbljeno. Seveda se mora vedeti za število tujih udeležencev; zato naj ti blagovolijo na dopisnici naznaniti svojo udeležbo Idrijski podružnici, ki tudi sicer daje vsa pojasnila.

Na veselo svidenje dne 9. julija v Crnem vrhu in dne 10. julija na Javorniku!

M. Pirnat.

Vsem Slovencem na znanje in ravnanje!

Na Dunaju izhajajoči časopis »Oesterreichische Touristen-Zeitung«, oficijalni organ društva »Oesterreichischer Touristen-Klub«, je priobčil v 11. številki dne 1. junija t. l. na strani 213.—214. nastopni članek pod naslovom »Störung des alpinen Friedens in Krain« (motenje planinskega miru na Kranjskem), ki ga prijavljamo v slovenskem jeziku.

»Kranjska in celjska sekcija Nem. in Avstr. plan. društva sta razposlali drugim sekcijam tega društva okrožnico, ki je tudi za Avstrijski turistovski klub posebne važnosti, ker je tudi ta klub v Kamniških in Julijskih planinah, v Karavankah itd. izvršil mnogo del, zgradil koč in pota in markiral. Zlasti delovanju naše sekcije v Železni Kaplji, ki deluje ondi že nad 30 let ob najtežavnejših razmerah uspešno in je posebno Kamniške planine razkrila kot prvo planinsko društvo, v čemer so jo pozneje složno podpirale sekcije Nem. in Avstr. plan. društva, je v omenjeni okrožnici označeno postopanje Slov. plan. društva v veliko škodo. Jako je torej želeli, da tudi naše sekcije in naši člani pristojno vzamejo na znanje te dogodke in svoje nadaljnje vedenje primerno uravnajo vzajemno s sekcijami Nem. in Avstr. plan. društva.

Omenjena okrožnica slove:

Častitim sekcijam posestrimam!

Pri izvrševanju naloge, ki si jo je določilo Nemško in Avstrijsko planinsko društvo, razkriti Alpe in olajšati potovanje po njih, je komaj kateri drugi sekciji premagovati take ovire in težave kakor sekciji kranjski v Ljubljani in sekciji celjski.

Te zapreke in težave izvirajo deloma neposredno, deloma posredno iz delovanja Slovenskega planinskega društva v Ljubljani. To društvo se je ustanovilo (po slavnostnem spisu ob desetletnici) l. 1893., da bi izpodrinilo delo, ki so ga dotlej opravljali v »slovenskih gorah« tujci (v mislih sta Nemško in Avstrijsko plan. društvo in Avstrijski turistovski klub). Ob zgradbi slovenske koč na Triglavu l. 1895. se je v društvenem glasilu Planinskem Vestniku oznanilo »vsem Slovencem«, da se je sedaj posrečilo, priboriti si Triglav v staro slovensko last, in na koncu je pristavljeno veseli vesti: »Naš je Triglav in ostane naš na veke«. (Glej »Mitteilungen des Deutschen und Oesterreichischen Alpen-Vereines l. 1896., str. 26. in 202.)

Slov. plan. društvo je izvrševalo svojo nalogo o priliki s premazovanjem naših markacij, z napravo navkljubnih koč poleg naših koč, s

predobivanjem oskrbnikov naših koč za svoje navkljubne kočje itd. ter ni pri tem nikoli zamudilo, v hvalo svojih navkljubnih naprav iskati pomoči nemških svetovnih listov (Leipziger Illustrierte Zeitung i. e.).

Ves čas je društvo s svojimi člani in s pomočjo slovenskih političnih časopisov hujskalo vobče mirno slovansko ljudstvo proti Nemškemu in Avstrijskemu plan. društvu kar najbolj moči in z vsemi sredstvi. In tako se je zgodilo, da sta danes naši sekciji dejanski bojkotirani na prav čuden način. V šestih, t. j. v vseh primerih, niso letos občinski zastopi sekciji kranjski in celjski dovolili naprave potov, sveta za zgradbo kočje, naposled celo lesa ne, deloma z ničevimi izgovori, deloma z najodurnejšo izjavo, da za nas ničesar ni. Stavbišče, ki smo ga mi obkolili, so prodali Slov. plan. društvu, pota, ki smo rekli mi, da jih hočemo napraviti, gradi Slov. plan. društvo, ki skrbi potem še za to, da prepriča svoje verne pristaše, da je imelo ono prednost in mi da smo bili svojivi. Uničevanje kašipotov je nekaj vsakdanjega v našem področju itd.

Toda ne te razmere, ki jih je vendarle treba razglasiti, nas silijo, da se obračamo do sekcij posestrim, nego ta okolnost, da je Slov. plan. društvo ob svoji desetletnici dne 10. oktobra 1903. l. uporabilo celó skupno razmerje našega društva v svoje namene.

Na občnem zboru Slov. plan. društva se je namreč izjavilo (poročilo društvenega glasila Plan. Vestnika), da obstoji „reciprociteta“ glede ugodnosti v kočah za vsa planinska društva razen sekcije kranjske in celjske in da se je le zadnji čas vzela tudi sekciji beljaški Nem. in avstr. plan. društva in sekciji v Železni Kaplji Avstr. tur. kluba.

S svojimi nasprotniki nismo bili nikdar prepirljivi in se ž njimi nikoli prerekali, in ne da bi bili kedaj ž njimi neposredno občevali, smo se vselej, kolikor je bilo nujno potreba, branili.

Tudi tukaj gre samo za obrambo s stališča društvenega prospeha, in s tega stališča bi prosili častite sekcije posestrime prijazne podpore, da zabranimo, da se Slov. plan. društvo v boju zoper nas kakorkoli pospešuje. Na umu nam je pri tem poleg omenjene ugodnosti v kočah dejstvo, da so žal članom našega društva mnogokrat navkljubne kočje Slov. plan. društva ljubše mimo naših, iz društvenih sredstev zgrajenih koč in s tem podpirajo nasprotnika navkljubne namene in tekmovanje.

V pojasnilo našega stališča v razmerju do Slovenskega planinskega društva navajamo to-le:

Sekcija kranjska in celjska sta se ustanovili l. 1874., oziroma 1884., Slov. plan. društvo l. 1893. Leta 1893. sta imeli obe naši sekciji štiri kočje, Slov. plan. društvo ni imelo nobene. Pač ni bilo torej nam začetni kakega razmerja za ugodnosti, in ker se Slov. plan. društvo nikoli ni v tem oziru obrnilo do nas s kakim predlogom, gotovo nismo imeli povoda dovoliti kake ugodnosti, sosebno ko se tudi nam nasprotno ni nikaka naklonila. Če se je Slov. plan. društvo z drugimi sekcijami o tem kaj dogovorilo, ne vemo, vendar dvomimo o tem, ker nas ni v tem oziru nikoli nobena druga sekcija vprašala.

Da si v obojem pogledu pomoremo, se usojamo prositi častite sekcije posestrime pomoči; prosimo jih, naj primerno opozore častite svoje člane, da je v naših krajih vprav častna dolžnost vsakega člana

Nemškega in Avstrijskega plan. društva, da v naše kočje raje zahaja nego v navkljubne Slov. plan. društva, in da nam je ob našem težavnem položaju velike vrednosti podpora, če nemški hribolazci prav številno prihajajo v naše kraje in so nam tako v odpor proti prizadevanju, nas izriniti iz gor, ki smo si v njih pridobili z dolgoletnim delom pravico, prosto gibati se in nemoteni uživati prirodo.

Dalje se nam vidi potrebno, odpraviti vsak dvom o kaki ugodnosti Slov. plan. društvu v vseh kočah; to naj bi se zgodilo razmeram primerno s preklicevanjem, poučevanjem oskrbnikov, jasnejšimi hišnimi redi itd.

Naj bodo častite sekcije posestrime uverjene, da se bodeta sekcija kranjska in celjska v zahvalo za njih pomoč z vsemi močmi trudili, da bo bivanje obiskovalcem njihovih torišč kar najprijetnejše.

Gorski pozdrav!

Ljubljana, Celje, decembra 1903.

Sekcija kranjska in celjska
Nem. in Avstr. planinskega društva.

Slov. plan. društvo je poslalo dne 8. junija t. l. izjavo proti tej okrožnici uredništvu časopisa »Touristen-Zeitung« s prošnjo, da jo priobči v tem listu. Društveno izjavo natisnemo v prihodnji številki.

Danes ne utegnemo pisati komentarja o razposlani okrožnici kranjske in celjske sekcije. Ožigosana pa je že sedaj s tem, da so jo rodili ne Nemci, nego naši **domači rojaki**: Veseli, Rožniki, Belarji in njih vrste Nemci. Ti značajni »markovci«, kakor smo jih nazvali že pred leti v »Planinskem Vestniku«, so izprva rovali proti našemu društvu in tudi tam okoli Triglava razdirali naša pogajanja glede stavb, a ni se jim posrečila zlobna namera. Vkljub vsem njihovim zaprekom in intrigam smo se utrdili in zasigurali sebi **od nekdaj** naša tla. Kakor ovce lazijo ti efijalti med našim ljudstvom in se mu hlinijo s pristnim slovenstvom za prijatelje Slovencev, zato je skrajnji čas, da izpregovorimo tudi mi jasno in odločno, da ne bodo pristni Nemci prav nič dvomili o značajnosti in narodnosti tistih, ki reprezentujejo sekcijo kranjsko in celjsko.

Društvene vesti.

Novi člani. Osrednjega društva: Galle Viktor, zasebnik v Ljubljani; Pavšič Fran, kaplan na Dovjem; Duffe Ivan, mest. stavb. svetnik v Ljubljani; Prelovšek Matko, mestni inženir v Ljubljani; Anton Dermota, odvetniški kandidat v Ljubljani; Franja dr. Papeževa, soproga c. kr. sodnega tajnika v Ljubljani. — Ajdovsko - Vipavske podružnice: Mežnaršič Edvard, župnik na Otlici; Cibej Fran, c. kr. kancelijski višji predstojnik v Gorici; Ferfila Fran, vodja elektrarne v Gorici; Lokar Ivan, veleposestnik in trgovec v Mirnem; Bianchi Anton, veleposestnik v Ajdovščini; Hmelak Ida, učiteljica na Dolu; Rejc Lucija, učiteljica na Dolu; Jelinčič Josip, c. kr. logar na Dolu. — Cerkljanske podružnice: Kosmač Anton ml., občinski tajnik v Cerknem. — Kranjske podružnice: Jarc Evgen, c. kr. profesor v Kranju. —

Kranjskogorske podružnice: Smolej Mavricij, urar na Jesenicah; Naraks Ivan na Jesenicah; Grünwald Fran, železn. komisar na Jesenicah; Ferjan Ivan, posestnik na Savi; Ravnik Anton na Savi; Pangrac Anton, tovarn. uradnik na Savi; Mulej Ivan v Potokih; Roter Gašper v Žirovnici; Grossil Humbert na Hrušici; Skušek Engelbert v Ljubljani. — Podravske podružnice: Harič Dragotin, veleposestnik v Smolniku. — Savinske podružnice: dr. Serbec Janko, zdravnik v Celju; Kranjc Franc, učitelj v Celju; Meglič Mirko, posojilnični uradnik v Celju. — Tržaške podružnice: Berdon J., vaški načelnik v Ricmanjih; Hanuš Karel, uradnik v Trstu; Brabenec Ivan, inžener v Trstu; dr. Brnčič Fran, odvetniški koncipijent v Trstu; dr. Cikovič Ljudevit, c. kr. profesor v Trstu; Dominko Henrik, okrajni šolski nadzornik v Kopru; Furlan Vekoslav, rač. svetnik v Trstu; Furlan J., duhovnik v Trstu; Farusič Ivan, poštni kontrolor v Trstu; Gustin Fran, duhovnik v Trstu; Jeraj Peter, knjigovodja v Trstu; Knaus Ivan, trgovec v Trstu; Košuta Julka, učiteljica v Lokvi; Mankoč Ivan, veletržec v Trstu; Martelanc Anton, stavbni podjetnik v Barkovljah; Martelanc Miroslav, stavbni podjetnik v Barkovljah; Martelanc Svetko, stavbni podjetnik v Barkovljah; Mlekuš Karel, c. kr. računski oficijal v Trstu; Obersnel J., trgovec in gostilničar v Divači; Tussini Antonija, soproga železničnega inšpektorja v Trstu; Tomec Štefanija, c. kr. poštna upraviteljica v Lokvi; Vičič Anton, uradnik v Trstu; Vatovec Ivan Marija, veleposestnik pri Sv. Ivanu v Trstu. — Češko-slovenskega akademičnega krožka v Pragi: Bercè Josip, filozof iz Sore pri Medvodah; Boncelj Josip, tehnik iz Železnikov; Breznik Josip, filozof iz Kamnika; Hrabák Antonin, tehnik iz Kutne gore na Češkem; Kremžar Fran, pravnik iz Ljubljane; Lenarčič Milan, tehnik z Vrhnike; Lovše Anton, filozof iz Šmartna pri Litiji; Marinko Vincencij, filozof z Dobrove pri Ljubljani; Matjašič Radovan, pravnik iz Kranja; Presel Mihael, filozof iz Gorice; Ribnikar Adolf, slušatelj živinozdravilstva iz Ljubljane; Sever Josip, teolog. akad. iz Škofje Loke; Sever Maks, pravnik iz Ljubljane; Štibler Miloš, filozof iz Fala nad Mariborom; Zaharija Rajko iz Nabrežine; Žerjav Gregor, pravnik iz Ljubljane; Žnidaršič Bogomil, tehnik iz Sarajeva; „Ilirija“, slovensko akad. društvo v Pragi.

Društvena izkaznica je vsakemu članu »Slov. plan. društva« neogibno potrebna legitimacija po vseh kočah, če hoče biti deležen znižanih plačil. Zato vljudno opozarja osrednji odbor vse društvenike, naj izkaznico dobro hranijo ter je nikdar ne pozabijo doma, kadar gredo v gore. **Član, ki se ne izkaže z izkaznico na svoje ime, plača v vsaki koči kakor nečlan in nima nobene prednosti pred nečlani.**

Soška podružnica. Občni zbor Soške podružnice se je vršil dne 24. aprila t. l. Izvolil se je stari odbor, le mesto prejšnjega tajnika g. Ivančiča, ki odpotuje v Trst, se je izvolil za tajnika-blagajnika g. Andr. Lasič, c. kr. okr. šolski nadzornik. Odbor je sledeči: načelnik: Devetak Anton, c. kr. poštar; namestnik: Primožič Matko, c. kr. sodni svetnik; tajnik-blagajnik: Lasič Andrej, c. kr. okrajni šolski nadzornik; odborniki: Ivančič Milan, Rutar Anton, Vasyka Orlih, Cazafora Ludvik.

Idrijska podružnica hoče na Javorniku napraviti pravo planinsko kočo. Stala bo tik pod vrhom Javornika na majhni ravnini. Odbor je glede nakupa sveta še v dogovoru s posestnikom dotičnega zemljišča, namreč z Jernejem Medvedom. Koča na Javorniku naj bo služila v zavetišče tistim izletnikom, ki bodo hoteli noč prebiti na Javorniku in že o prvem solnčnem svitu biti

na vrhu. Z zgradbo kočje dobi Javornik šele pravi pomen in pravi ugled v naših turistovskih krogih. V ta namen je osrednje društvo prepustilo Idrijski podružnici v last poštnohраниlišno knjižico z zneskom 58 K, ki ga je bil svoj čas nabral za razglednik, oziroma za kočjo bivši nadučitelj v Črnem vrhu, gosp. Ivan Pipan. — Na poziv osrednjega društva popravi, oziroma izpremeni podružnica dosedanjo pomanjkljivo markacijo iz Logatca na Javornik. Še ta mesec bo zaznamenovala tudi pota na Jelenk pri Spodnji Idriji, na vrh Sv. treh kraljev (od idrijske strani) in na Javornik. Markirali se bodo še tudi drugi poti, n. pr. čez Tisovec na Otlico in Dol, na Vojsko itd.; ker pa vodijo ti poti večinoma po erarskih gozdovih, se bo obrnil podružnični odbor na c. kr. gozdno ravnateljstvo v Gorici s prošnjo, da bi smel tudi po cesarskih gozdih markirati. Podružnica razpoloži vpisne knjige na Jelenku, na vrhu Sv. treh Kraljev in na Vojskem. M. P.

Ajdovsko-Vipavska podružnica je doslej zaznamenovala glavne poti na Dol-Otlico in na Kucelj in namerava v kratkem zaznamenovati poti na Javornik in na druge bolj znamenite hribe.

Odborniki te podružnice so bili dne 23. maja na Nanosu. Tu so se sešli z več člani Tržaške podružnice in se dogovorili z njimi, da napravijo meseca julija skupen izlet na Čaven in Kucelj. Pomenili so se tudi glede delovanja v posameznih v okoliš teh podružnic spadajočih krajih. Vsi so se vrnili na Razdrto, kjer so rekli v znani dobri gostilni g. Kavčiča še marsikatero koristno.

Izlet v Pekel pri Borovnici priredi osrednje društvo v praznik sv. Petra in Pavla, v sredo dne 29. t. m. Odhod iz Ljubljane s poštnim vlakom ob 12:58 popoldne, povratek iz Borovnice s poštnim vlakom ob 10:49 po noči. Krasote in zanimivosti v Peklu so na drobno popisane v »Plan. Vestniku« v št. 10. I. 1903.; sedaj omenjamo le še toliko, da je sedaj na vse strani dostopen in brez nevarnosti: napravljene so lepe steze, zložne stopnice, trdni mostiči. Borovničani se pridno pripravljajo za gostoljuben sprejem ljubljanskih planincev, ki gotovo popeljejo vse svoje prijatelje in prijateljice sv. Petra in Pavla praznik v Pekel, hladit se ob njega šumečih slapovih med krasnim slečjem.

Izlet na Javornik priredi Idrijska podružnica dne 9. in 10. julija. Glede podrobnosti o tem izletu opozarjamo na člančič »Na Javornik!« na strani 96. Osrednji odbor vabi najvljudneje vse člane na sestanek na razglednem Javorniku in v znamenitem, prijaznem Črnem vrhu, kjer bo najlepša prilika, zasnovati trden temelj delovanju našega društva in njegovih podružnic po Notranjskem in Vipavskem.

Izlet v Savinske planine priredi Savinska podružnica o sv. Petru in Pavlu. Dohod v Kocbekovo kočjo 28. t. m. zvečer. Drugo jutro maša v jubilejni kapelici. Po maši skupen izlet na Ojstrico in čez sedlo Škarje v Logarsko dolino. Za tiste, ki ne lazijo prav radi na višave, je pa izlet po dolini, in sicer prenočujejo ti v Lučah dne 28. t. m., drugi dan gredo skozi Solčavo v Logarsko dolino, kjer ostanejo do drugega dne. Ker je ob Savini popolnoma zložna cesta in polno znamenitosti, se lahko te ture udeležijo vsi prijatelji naravnih krasot, četudi niso hribolazci. Dohod je s kranjske strani na Kamnik in v Bistriško dolino, s štajerske od postaje v Rečiški vasi (Riezdorf) skozi Mozirje, Ljubno v Luče, od koroške strani pa od Železne Kaplje čez Št. Lenarško sedlo v Solčavo ali pa iz kopaljšča v Beli črez

Pavličevo sedlo v Logarsko dolino. Izleta se udeležijo Ljubljančani, Kamničani itd. Vodil bode izletnik Celjane g. Jošt, Kamničane pa g. notar Orožen, ki dajeta tudi pojasnila o izletu.

Aljažev dom v Vratih se slovesno otvori v nedeljo dne 7. avgusta t. l. O otvoritvi priobčimo spored v prihodnji številki. Poslopje se pridno in natančno dovršuje odnotraj pod nadzorstvom gosp. Aljaža in odbornika g. inženirja Foersterja, za dostojno opravo pa se neumorno trudi poseben damski odbor, na čelu mu gospa dr. Kušarjeva. Iskreno prosimo vse prijatelje krasne naše domovine, naj radodarno podpirajo naše častite poverjenice, da bodo mogle lično opraviti Aljažev dom, prvo naše gorsko letovišče v spomin deseletnice Slov. plan. društva.

Kadilnikova koča na Golici se otvori najbrže konec avgusta meseca letošnjega leta. Podzidek ji je že gotov in sedaj se gradi leseni del stavbe. Postavlja jo g. Jakob Janša z Dovjega.

Koča na Kamniškem sedlu se otvori konec poletja.

Koča na Kredarici pod Triglavom se otvori dne 1. julija. Oskrboval jo bo dosedanji čuvaj Janez Arh s svojo ženo. Koča je izvrstno opravljena, iznova zapažena in utrjena proti prepihu in viharju. Preskrbljena je s finim belim in črnim vinom, z izbornim pivom in žganjem ter z raznimi najboljšimi konservami. Dobi se tudi bržola in golaš iz svežega govejega mesa prve vrste. Oskrbnik sam ima tudi mleko. Vsem posameznim pijačam in jedilom je določena cena v cenovnikih, ki so pribiti po koči. Na te cenovnike, na hišni red in na druge objave opozarjamo prav posebno vse obiskovalce koče na Kredarici.

Vodnikova koča na Velem polju bo letos oskrbovana od dne 1. julija dalje. Mesto dosedanjšega oskrbnika je dobilo društvo priletno in zanesljivo Rozalijo Škantarico in njeno mlado sorodnico za oskrbnici. Koča bo letos v vsakem oziru v najlepšem redu in postrežba v njej najboljša. Založena bo z dobro pijačo in okusnimi konservami. Da ne bo prepaha skozi razpoke, se je tudi nekoliko popravila.

Orožnova koča na Črni prsti se otvori dne 1. julija. Za oskrbnika bosta zopet A. Ravnik in njegova hči, ki sta zadnja leta v splošno zadovoljnost oskrbovala kočo in stregla turistom. Za pristno pijačo in dobre konserve je skrbnjeno.

Kocbeckova koča se otvori 15. julija. Oskrboval jo bode dosedanji oskrbnik Juri Planinšek iz Luč. V koči se dobe konserve, vino, pivo, čaj in mleko.

V Gornjegrajsko kočo je dala »Savinska podružnica« šest žičnih žimnic in vrh njih žimnice iz morske trave, tako da bodo ležišča zdaj vsakemu ugajala.

Hausenbichlerjeva koča se je izdatno popravila. »Savinska podružnica« je dala napraviti novo streho iz smrekovih skodel ter popraviti okna.

V obližju Mozirske koče je nabila »Savinska podružnica« nove table ob vseh razpotjih.

Novi poti na Triglav. Do srede julija meseca bo nova pot iz Zadnjice čez Komar ob Doliču za Planjo in po Kugyjevi poti na Triglav skozinskoz gotova in zaznamenovana. Ob Doliču je še za par dni dela. — Dober turist pride od Loga v Trenti po novi poti na Triglav

lahko v šestih urah — torej najkrajša pot na Triglav. Pot čez Komar do Doliča je skoraj dve uri krajša nego čez Skok, od Doliča za Planjo na Triglav bo kake pol ure krajša nego čez Šmarjetno glavo. Od Zelenice (ali za Planjo pravzaprav), nekake druge Kredarice, porabi po Kugyjevi poti srednje dober turist le tri četrti ure na vrh Triglava.

Na Limbarsko goro (773 m) je sedaj prav dobro izvršena markacija od železnične postaje v Kresnicah čez sedlo Grmače (574 m) do Moravč in odtod po dolini na vrh gore. Nenavadno dobro je zaznamenovana tudi pot iz Krašnje v Črnem grabnu (1¼ ure hoda od Lukovice) na to lepo goro. Srčna hvala vsem, ki so tako izvrstno opravili markacijo! Limbarsko goro priporočamo vsem izletnikom; lahko je dostopna prav vsakemu ter razgled ž nje je izredno obsežen in slikovit. Pri cerkovniku je dobra gostilna.

Izlet na Vrh (k Sv. trem kraljem). Oddaljena od prometa, sameva nekako v središču med Vrhniko, Logatcem, Idrijo in Žiri 886 m visoka prijazna gora Vrh, impozantna po svoji legi, ker se dviguje neposredno iz obdajajočih jo dolinic, in znamenita spričo razsežnega razgleda. Na golem vrhuncu stoji lična, starodavna župna cerkev Sv. treh kraljev, po kateri se gora navadno imenuje. Okoličani pa jo nazivljejo dosledno s pravim in res prikladnim imenom »Vrh«. Tamkaj je priredil osrednji odbor Slov. plan. društva prvi letošnji izlet v nedeljo 5. t. m. Ravnokar so se zaznamenovali poti od Podlipse na Vrh in odtod v Rovte, in opozorjeni po »Plan. Vestniku«, so se ljubljanski planinci prav zanimali za ta izlet. Samo ljubljanskih izletnikov, dam in gospodov, se je zbralo okoli štirideset. Svečan je bil sprejem na Vrhniko, prirejen po g. županu G. Jelovšku in občinskem zastopu. Iskreno je pozdravil naše društvo g. župan, izražujoč veliko radost, da se je posvetila pozornost tudi zanimivi okolici vrhniški, dame pa so nas okitile z dišečimi šopki. Po kratkem zajutрку v gostilni pri »Mantovi« smo zasedli pripravljene vozove in prispeli po enourni vožnji v Podlipo, kjer so nas pozdravljale plapolajoče trobojnice. Odtod smo šli peš po zaznamenovani, deloma precej strmi poti do Smrečja, potem pa po hladnem gozdiču proti Vrh. Stopivši iz gozda, smo občudovali v desni dolinici pod seboj malo Račevsko jezero. Zložna pot nas je dovedla opoldne na Vrh. Prijetno smo bili iznenadeni, ko nas je tam sprejela deputacija Idrijske podružnice, na čelu ji g. prof. Pirnat, ter se nam pridružila. Gostoljubni župnik pri Sv. treh kraljih, gospod Gregorič, je pogostil izletnike s toplim čajem in tudi drugih okrepicil je bilo polno mero. Nenadoma se je oglasilo ubrano petje pevskega in tamburaškega društva iz Rovt, ki nas je tudi prišlo pozdravit, na čelu mu gosp. nadučitelj Al. Sežun, ter nam napravilo veliko veselja. Imeli smo krasen razgled, ki je bil le proti severu vsled megle omejen. Shajali smo se s tovariši in somišljeniki, pridružili so se nam tudi domačini. Živahno petje se je razlegalo po samotnem vrhuncu in iz srca so prihajali vrsteči se pozdravi. Omenjamo le, da je g. prof. Pirnat pri sprejemu pozdravil osrednje društvo, da se mu je zahvalil gosp. načelnik prof. Orožen, da je pozdravil Idrijsko podružnico in pevsko društvo iz Rovt g. dr. Fran Tomišek ter da je gosp. župnik Gregorič slavil delovanje Slov. plan. društva in se zahvalil za prireditev izleta v ta krasni, a dosti premalo znani slovenski kraj. Odhajali smo, poslovivši se od Idrijčanov, preko Rovt, prijazne vasice na precej visokem gorskem grebenu, s katerega se nudi znamenit razgled na Julijske Alpe od Krna do Triglava in Črne prsti in posebno lep pogled nazaj na precej višji Vrh in na njegovo prijazno cerkvico. V Rovtah je bilo vse v zastavah in preskrbljeno je bilo vse potrebno

za izletnike. Pevsko in tamburaško društvo nas je iznenadilo s prav lepim petjem in tamburanjem. V Rovtah smo zopet zasedli vozove; vožnja po gladki cesti med temnim gozdovjem in po ozkih dolinicah je bila za nas pravi užitek; eden glas je bil, da je ta okolica vredna večkratnega poseta. V Logatcu je vsa družba ostala v hotelu pri Kramarju; ni treba omenjati, da so bili planinci vsled lepega izleta vzradoščeni in da se je do njih odhoda razlegala navdušena slovenska pesem. — Končno izrekamo zahvalo g. župniku Gregoriču, g. nadučitelju A. Sežunu iz Rovt ter g. dr. Oblaku kot reditelju izleta.

Veselica ob Žigertovem stolpu, ki jo je priredila Podravska podružnica dne 19. junija, je prav dobro uspela. Navzlic hudemu nalivu v prejšnji noči je prihitelo na vrh Pohorja lepo število izletnikov iz raznih krajev, pa tudi zavedno preprosto ljudstvo je bilo častno zastopano; šteli smo blizu 300 navzočnih. Po sv. maši pri Sv. Arehu so odkorakali planinci z godbo na čelu k Žigertovemu stolpu, kjer je pozdravil prisotne z izbranimi besedami podružnični načelnik g. Davorin Lesjak, izpodbujajoč preprosto ljudstvo, naj tako kot svoj rodni svet ljubi tudi svoj narod, svojo domovino. Nato se je odkril grb na stolpu, ki ga je krasno izdelal ruški g. kaplan. Grb ima napis: »Zgradila podravska podružnica S. P. D. l. 1903. (37 m)«. Izletniki so si potem ogledali krasni stolp, s katerega je bil razgled še precej ugoden; posebno Slovenske gorice so se vidile kaj lepo. Planinska veselica na trati blizu stolpa je združila izletnike v prav dobri volji. Tu se je pelo, plesalo, napivalo vrlemu Žigertu in krepkim pohorskim kmetom. Bil je za Pohorce pač lep naroden praznik. Le prehitro je prišel čas ločitve in na vse strani smo se razkropili, zagotavljajoč si, da se prihodnje leto zopet snidemo.

Občni zbor osrednjega društva.)* Iz blagajnikovega poročila o računih so zanimivi nastopni podatki: Osrednje društvo je imelo 1903. leta 23.789 K 87 h dohodkov in 23.932 K 16 h stroškov. Med dohodki so znašali prispevki članov 3223 K, podpore in darila 723 K 70 h, dohodki koč 2420 K 16 h (Aljaževe 61 K 20 h, Orožnove 280 K 30 h, Triglavske 1853 K 46 h, Vodnikove 225 K 20 h), dohodek planinskega plesa 5447 K 4 h, društvene desetletnice 726 K 77 h, „Plan. Vestnika“ 669 K 40 h, drugi razni dohodki 324 K 28 h, posojila 10.000 K. Stroškov je bilo za upravo 2267 K 50 h, za vzdrževanje in oskrbovanje koč 2533 K 88 h, za gradnjo Aljaževega doma v Vratih 7158 K 84 h, za koč na Kamniškem sedlu 1200 K, za pota 1007 K 6 h, za „Plan. Vestnik“ in tiskovine 1551 K 34 h, za planinski ples 3174 K 45 h, za društveno desetletnico 1082 K 49 h, za razne reči (davki, zavarovalnina, znaki itd.) 438 K 88 h, za odplačilo posojil 3517 K 72 h. — Dohodki vsega društva s podružnicami so znašali 56.165 K 22 h, stroški pa 50.849 K 81 h. Med dohodki so znašali prispevki članov 9282 K, podpore in darila 5001 K 88 h, dohodki koč 3283 K 66 h, dohodki „Plan. Vestnika“ in „Alp. Vestnika“, izdanih knjig, razglednic 1590 K 21 h, dohodki veselice 7580 K 63 h, razni prejemki 250 K 69 h, posojila 26.280 K 46 h. Stroškov je bilo za upravo 3662 K 52 h, za časopise in druge publikacije 3708 K 59 h, za vzdrževanje in oskrbovanje koč 3622 K 59 h, za nove stavbe 19.098 K 98 h, za pota 1859 K 79 h, za veselice 5031 K 94 h, za razne reči 481 K 79 h, za odplačilo posojil 9914 K 94 h. — Imovina osrednjega društva je štela konec l. 1903. v aktivnih imetkih 29.547 K, v pasivnih 14.237 K 87 h, čista imovina je torej znašala 15.309 K 13 h. Aktivni imetki so bili: naloženi denarji 77 K, stavbe

*) Glej štev. 5, t. l.

25.720 K, inventarji in zaloge 3090 K, posestva 660 K. — Vesoljno društvo je imelo aktivnih imetkov 86.776 K, pasivnih 34.251 K, čiste imovine torej 52.525 K. Aktivni imetki so bili: gotovina, vloge in terjatve 7806 K, stavbe 71.520 K, inventarji in zaloge 5090 K, posestva 2360 K.

Raznoterosti.

Kranj—Gor. Jezersko. V pospeševanje prometa je c. kr. poštna uprava uvedla letos poštno vožnjo od Kranja do Gor. Jezerskega ter izdala zato nov vozni red, ki je natisnjen na strani 108. V zadnji številki smo pomotoma objavili tudi popoldansko vožnjo do Kokre in nazaj; danes naznanjamo, da se je ta opustila. Vozilo se bo torej le po danes natisnjenem voznem redu od 16. junija do 15. septembra z dvovprežnim vozom s 6—8 sedeži, ostalo letno dobo pa z enovprežnim vozom z dvema sedežema. Novi vozni red je izposlovalo naše društvo. Gotovo bo ugajal vsem turistom ter bodo z našim društvom vred hvaležni zanj c. kr. poštni upravi.

Planinci na Triglavu. Nenavadno zgodaj je imel Triglav letos prve obiskovalce. Že binško nedeljo dne 22. maja sta polezla namreč dva člana našega društva v družbi treh članov kranjske sekcije Nem. in avstr. plan. društva čez Kot na Triglav. Vodnik Franc Urbas iz Mojstrane je družbo po zelo zametenih in deloma ledenih potih srečno pripeljal na vrh. Najnevarnejša pot je bila na Mali Triglav, ker je bila vsa v ledu. Odtod na Veliki Triglav je bila hoja primeroma manj nevarna. Aljažev stolp je bil čezinčez zakrit s snegom ter je bilo videti samo njegovo konico. Temperatura na vrhu je znašala -15° C. Naša člana sta prenočila v Triglavski koči, ki je jako dobro prezimila. Okoli koče ni bilo na deset metrov naokoli nič snega. Družba se je prvotno nameravala vrniti skozi Krmo, ker je pa bilo v ponedeljek 23. maja slabo vreme, se je napotila zopet čez Kot v Mojstrano.

Na Grintavec so polezli dne 19., oziroma 20. t. m. štirje člani našega društva. Sneg leži samo še po žlebovih in kadunjah, dohod je od vseh strani brez posebnih težav mogoč. Okrog Češke koče ni nič več snega. Razgled na bližnje vrhove, v Kokrsko in Jezersko dolino je bil zelo lep, na druge strani ga radi megle ni bilo. V spominsko knjigo S. P. D., oziroma kranjske sekcije se letos do 19. t. m. ni bil vpisal še nihče.

Književnost.

Vodnika po gorah in dolinah v Savinskih planinah, sestavil Fr. Kocbek, prodaja knjigotržec L. Schwentner v Ljubljani po 1 K 20 h, po pošti 10 h več. Vodnik je v vsakem oziru izvrsten in popoln.

Načrt zemljevida skupine Kaninske, ki ga je sestavil dr. Ladislav Růžička, je priložen današnji številki. Zemljevid je načrtan natančno, veliko popolneje nego drugi slični zemljevidi ter obsega vse, česar treba vedeti turistu, ki potuje po Kaninskem pogorju. Le nomenklatura nam nikakor ne ugaja; dobro vemo, da je baš imenje najtežavnejša stvar pri izdaji zemljevidov in krajepisov tudi nam Slovencem, no, če se jeziku več človek informira in uporabi svoje jezikovno znanje, dožene naposled vendarle nekaj primernega.

Dijaške legitimacije. Slovensko planinsko društvo je izdalo posebne legitimacije za dijake, s katerimi so upravičeni do brezplačnega prenočevanja v vseh kočah „Slovenskega planinskega društva“. Na izkaznicah so tiskana „določila“, ki se morajo natančno vpoštevati. Za dijake v okolišju osrednjega društva izdaja izkaznice osrednji odbor v Ljubljani, za dijake v okolišjih podružnic pa podružniški odbori. Določila se glase:

1. Izkaznica velja le za onega, na čigar ime se glasi. Lastnoročni podpis služi v kontrolo istinitosti.

2. Izkaznica upravičuje do brezplačnega prenočevanja po vseh kočah „Slovenskega planinskega društva“, na posteljnih ležiščih pa le tedaj, če ni plačujočih turistov.

3. Izvemši prenočnino je plačati vse druge po ceniku in hišnem redu določene pristojbine (vstopnino, jedila in pijače).

4. V kočah, ki so oskrbljene z živežem, ni dovoljeno kuhati s seboj prinesenih jedil in pijač.

5. Kdor krši hišni red ali se vede nedostojno, izgubi ugodnosti te izkaznice.

Izletnikom v Savinske planine na Štajerskem priporočamo gostilnice naših članov, in sicer: v Rečici na Paki gostilnico na pošti (g. Jože Kranjc); — v Mozirju gostilnico na pošti (g. Anton Goričar) in hotel Austria (g. Roza Tribuč); na Ljubnem gostilnice g. Fr. Ks. Petka, g. Al. Klemenška, pd. Režala, in g. Janeza Ermenca, pd. Ledeničarja; — v Lučah gostilnici pri »Raduhi« (g. Norbert Zanier) in pri Mežnarici (Ana Planinšek); — v Solčavi gostilnici g. Antona Herleta, pd. Vitežiča, in g. Kristijana Grmela, pd. Šturma. Postrežba je povsod izvrstna. Povsod se dobe tudi sobe. Turisti, podpirajmo v prvi vrsti le naše člane!

Poživ na VII. tekmovalno slikanje.

Odsek amater-fotografov „Slov. plan. društva“ pozivlje s tem častite člane, da se blagovoljno udeleže tekmovalnega slikanja za leto 1904.

Sporod je: 1. Planinsko slikanje; 2. pokrajinsko slikanje; 3. slikanje v rovih in jamah; 4. stereoskopni posnetki planin; 5. reprodukcije za skioptikon in 6. razne študije.

Gospode amaterje opozarjamo na to tekmovalno in jih prosimo, da se ga obilo udeleže ter svoje slike pošljejo najkasneje do 30. oktobra t. l. odseku amater-fotografov „Slov. plan. društva“ v Ljubljani.

Imena slik, objektiv, razsvetljava in podpis naj se zabeležijo posebej in pošljejo v zavitku.

Odsek amater-fotografov „Slov. plan. društva“.

Spored II. slovenskega vsesokolskega zleta

v stolnem mestu Ljubljani v dneh 16., 17. in 18. julija 1904.

V soboto, dne 16. julija:

Sprejem gostov, ogled Ljubljane in izleti v bližnjo okolico.

Zvečer ob 8. uri: Veliki koncert slav. »Glasbene Matice« pod vodstvom koncertnega mojstra g. M. Hubada v veliki dvorani »Narodnega doma«.

Po koncertu: Komers v »Narodnem domu«. Pozdrav gostov.

V nedeljo, dne 17. julija:

Dopoldne ob 7. uri: **Tekmovalna telovadba** na telovadišču pod Tivolijem; ob 8. uri: **Izkušnja** naraščaja za vaje s palicami; ob tri četrti na 9. uro: **Izkušnja** telovadk za vaje s kiji; ob polu 10. uri: **Izkušnja** Sokolstva za proste vaje. Po njej: **Izkušnje** gostov. Ob 11. uri: **Slavnostni izprevod**, pozdrav Sokolstva mestu Ljubljani pred mestno hišo.

Popoldne ob 3. uri: **Dokončanje tekmovalne telovadbe**; ob 5. uri: **Javna telovadba** na telovadišču: 1. Nastop. 2. Proste vaje Sokolstva. 4. Vaje vrst slovenskega Sokolstva. 4. Vaje slovenskega sokolskega naraščaja. 5. Proste vaje izbranih slovenskih Sokolov. 6. Vaje slovenskih telovadk: 7. Vaje gostov.

Zvečer: **Velika ljudska veselica** pod Tivolijem.

V ponedeljek, dne 18. julija:

Izleta na Bled in v Postojino.

Slavnostni izprevod se bo pomikal z zbirališča na dirkališču po Bleiweisovi cesti, Franca Jožefa cesti, Selenburgovih ulicah, Kongresnem trgu (okoli Zvezde), Gosposkih ulicah, Turjaškem trgu, Bregu, Sv. Jakoba mostu, Trubarjevih ulicah, Sv. Jakoba trgu, Starem trgu, Mestnem trgu pred mestno hišo, kjer sokolstvo pozdravi slovensko stolico Ljubljano. Vrne se pa izprevod: Pred Skofijo, po Vodnikovem trgu, cesarja Jožefa trgu, Kopitarjevih ulicah, jubilejskem mostu, Sv. Petra cesti, Marijinem trgu, Prešernovih ulicah, Franca Jožefa cesti pred »Narodni dom«.

Planinci, udeležite se številno znamenite sokolske slavnosti!

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K. Vseučiliščniki plačajo 3 K letnine in so prosti vpisnine.

„Plan. Vestnik“ prejmelejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Društvena znamenja dobivajo člani pri društvenem odboru v Ljubljani, pri podružniških odborih, pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu pod Trančo, in pri gospodu J. Lozarju, trgovcu na Mestnem trgu v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

Vozni red

turistovskega vlaka, ki bo vozil od dne 2. junija do dne 18. septembra iz Ljubljane do Trbiža.

Odhod	P o s t a j e	Prihod	Vozne cene		
			I.	II.	III.
5:05 zjutraj	Ljubljana, južni kolodvor	10:40 zvečer			
5:09 >	> državni >	10:36 >			
5:16 >	Vižmarje	10:29 >	0:90	0:50	0:30
5:25 >	Medvode	10:21 >	1:70	1:—	0:60
5:37 >	Škofja Loka	10:08 >	1:70	1:—	0:60
5:48 >	Kranj	9:56 >	2:50	1:50	0:90
—	Sv. Jošt	9:50 >	3:40	2:—	1:10
6:07 >	Podnart-Kropa	9:40 >	3:40	2:—	1:10
—	Otoče	9:35 >	4:20	2:50	1:40
6:22 >	Radovljica	9:26 >	5:10	3:—	1:70
6:29 >	Lesce-Bled	9:20 >	5:10	3:—	1:70
6:38 >	Žirovnica	9:07 >	5:10	3:—	1:70
6:46 >	Javornik	9:01 >	5:90	3:50	2:—
6:55 >	Jesenice	8:55 >	5:90	3:50	2:—
7:00 >	Hrušica	8:47 >	5:90	3:50	2:—
7:11 >	Dovje	8:39 >	6:70	4:10	2:30
7:31 >	Kranjska gora	8:22 >	7:60	4:60	2:50
7:43 >	Rateče-Bela peč	8:12 >	8:40	5:10	2:80
7:56 >	Trbiž	7:55 >	9:30	5:60	3:10

Vozni red

za vožnjo med Kranjem in Gornjim Jezerskim od dne 15. junija do dne 15. septembra.

Vožnja tja	P o s t a j a l i š č a	Vožnja nazaj
8:40 zjutraj	odhod Kranj prihod	7:05 zvečer
9:45 >	> Tupaliče odhod	6:00 pop.
10:35 >	> Sp. Kokra >	5:10 >
10:45 >	> Gor. Kokra >	5:00 >
11:45 >	prihod Kokra «	4:00 >
11:55 >	odhod > prihod	3:50 >
1:30 >	prihod Gor. Jezersko odhod	2:45 >

Voznina do Tupalič 1 K, do Spodnje in Gornje Koke 1:60 K, do Koke 2 K, do Gornjega Jezerskega 2:80 K.

Za Aljažev dom v Vratih

se sprejme

===== oskrbnik ali oskrbnica. =====

Opravljati bo tudi kuhinjo in planinsko gostilno.

Ponudbe naj se pošljejo Slovenskemu planinskemu društvu v Ljubljani,
kjer se zvedo vse podrobnosti.

Frane Skumave, po dom. Šmere

vodnik za Julske planine in Karavanke

=== priporoča izletnikom in turistom ===

svoyo najudobneje urejeno gostilno

===== v Mojstrani pri Dovjem. =====

Izvrstna jed in pijača. — Dobra prenočišča.

Shajališče vseh turistov.

FRANC ČONŽEK,

lastnik znane restavracije

v nekdanjem krasno ležečem Zevnikovem gradu pod Rožnikom

(20 minut od Ljubljane),

priporoča pristno dolensko in štajersko vino, posebno več let starega ljuto-
merčana in staro istrsko črnino, izvrstno Koslerjevo pivo ter okusna
gorka in mrzla jedila.

Y gradu so na razpolago tudi lepa stanovanja za poletje.

Restavracija in kavarna ☉ ☉ ☉ ☉ ☉

===== Narodni dom v Ljubljani.

— Zbirališče planincev. —

Vedno sveže plzensko pivo in pristna vina.

Izborna jedila. — Nizke cene. — Čočna postrežba.

===== Sprejemajo se naročila na stalno hrano. =====

Ivan Kenda, restavrater.

LEOPOLD JERAN

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 9 — LJUBLJANA

poleg hotela Lloyda

priporoča gosp. planincem svojo veliko zalogo špecerijskega
blaga, zajamčeno pristnega polhograjskega brinovca, domače
slivovke, hruševca in borovničevca ter tudi najnovejši in
najfinejši planinski likér „Zlatorog“.

Najnovjši in najfinejši likér

Pozor, planinci!

Pozor, planinci!

Certifikat.

St. analize 2360.

Preizkušnja likérja, ki ga izdeluje g. J. Richar, destilator v Zgornji Šiški, pod imenom »Zlatorog« (reg. pod št. 209, 15. aprila 1903), je pokazala, da je preizkušeni likér „Zlatorog“ iz sladkega sadja in raznih zelišč napravljena prekapavina (destilat) izvrstne kakovosti.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1904.

Kmet.-kem. preizkušališče v Ljubljani.

Dr. E. Kramer s. r., ravnatelj.

Glavna zaloga pri

Leopoldu Jeranu

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 9.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne kave.

Poskusite! Poštna pošiljka 5 kg 4 K 50 h franko.

Vydrova tovarna žitne kave v Pragi VIII.

Ivan Magdić

v LJUBLJANI, na Starem trgu šte. 8

priporoča

svoj na novo odprti krojaški salon.

*Izdeluje obleke in plašče iz nepremočljivega tirolskega lodnastega blaga
za hribolazce, kolesarje in lovce.*

Karla Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 16

priporočata svojo veliko zalogo planinske oprave: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem raznovrstno železnino za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste poljedelskih strojev.

➤ Peternelov dom na Bledu ➤

priporoča vsem letoviščnikom in izletnikom

svoje ugodne sobe in svojo restavracijo.

Kuhinja je izborna. Točijo se najboljša dolenjska in istrska vina in budejeviško pivo iz akcijske pivovarne.

☞ Bivanje za daljšo dobo je za časa naznaniti. ☞

Lastnik: **Jakob Peternel**, župan blejski.

== Gostilna Yrbanejeva, ==

sedaj prenovljena v

hotel Razor v Kranjski gori,

priporoča vsem letoviščnikom in tujcem svoje **ugodne sobe** in svojo **restavracijo z najboljšo postrežbo** v vsakem oziru.

Kdor želi za daljšo dobo stanovanje, naj to za časa naznani.

Lastnik **JAKOB ČERNE**.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, na Miklošičevi cesti št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo releno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,
priporoča svojo veliko zalogo klobukov, posebno lodnastih za hribolazce in
lovce, iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.
Članom „Slovenskega planinskega društva“ znižane cene.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter
najboljše perilo in zavratnice.
Zlasti opozarjata na nepremočna lodnasta oblačila in plašče za turiste.
Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.
Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.
Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Nahrbtnike in gorske palice

prodaja trvdka

AVGUSTA AUERJA naslednik IVAN KORENČAN

Stari trg št. 5. * LJUBLJANA * Stari trg št. 5.
Nahrbtniki po 2 K in 2 K 40 h. — Gorske palice po 1 K 60 h.

J. BONAČ

v Ljubljani v Selenburških ulicah št. 5, nasproti nove pošte
priporočam vljudno svojo

trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami.

Vzorce papirja pošiljam na ogled. V svoji knjigoveznici izdelujem vezi priproste
in najfinejše. — Prevzemljem izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah.

Imam veliko zalogo vedno najnovejših razglednic.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda.
Tvornica kartonaže z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne škatle.
Prekupnikom velik popust.

AVGUST AGNOLA,

Najnižje cene. steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13. Najnižje cene.
Velika zaloga stekla, porcelana, zrcal, okvirov in vseh drugih v steklarstvo
spadajočih predmetov.

LJUBLJANA J. LOZAR Mestni trg št. 7.

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih srajc, turistovskih, kolesarskih
in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic,
zavratnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.
Nahrbtniki po 5 K komad. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

NAČRT ZEMLJEVIDA SKUPINE KANINSKE.

Sestavil Dr. Vladislav Růžička.

